

ἩΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δεύτερος

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι: φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοθ. φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἐκάστ. ἔτους καὶ εἶνε ἑτησίαι — Τιμὴ προηγ. φύλλον λ. 30 — Γραφ. τῆς Διευθύνσεως: Ὁδ. Σταδίου, 6.

1 Αὐγούστου 1876

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΥΡΙΚΙΟΝ ΒΑΡΚ

Συνίετα: ἰδί σελ. 465.

Τί σημαίνει τὸ ἐργάζεσθαι.

Προχθὲς ἕνας εὐρωστος ἄνθρωπος ἦλθε νὰ ζητήσῃ ἐλεημοσύνην ἀπὸ τὸν κ. Σάββα, πλούσιον ἰδιοκτήτην τῆς γειτονίας. «Πῶς, τῷ λέγει, δὲν ἐντρέπεσαι νὰ ἐπαιτῆς;—Ἐπαιτῶ διότι δὲν ἔχω ἐργασίαν, ἀπήντησεν οὗτος.—Νὰ σὲ δώσω, ἀπήντησεν ὁ κ. Σάββας. Φέρε μου τὸν σωρὸν ἐκείνον τῶν ξύλων τῆς αὐλῆς ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ εἰς τὰ δεξιὰ καὶ θὰ λάβῃς δύο δραχμάς.» Ἐντὺς ὀλίγων ὥρων τὰ ξύλα μετεκομίσθησαν καὶ ὁ κ. Σάββας πληρώων προσέθηκε:

«Ἐὰν δὲν ἔχῃς ἐργασίαν αὐριον, ἐλθὲ νὰ μ' εὕρῃς.» Ὁ ἄνθρωπος ἦλθε καὶ ὁ κ. Σάββας τῷ εἶπε νὰ φέρῃ τὰ ξύλα ἀπὸ τὰ δεξιὰ εἰς τὰ ἀριστερὰ, καὶ ἀκολουθῶν τὸν ἐπλήρωσε. Ἐπὶ τινος ἀκόμῃ ἡμέρας τὰ ξύλα ἐξηκολούθησαν νὰ μεταφέρονται ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἀπὸ τὰ δεξιὰ εἰς τὰ ἀριστερὰ, ἀλλ' ἀκολουθῶν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἦλθε πλέον, ἀν καὶ ἐπληρώθη τακτικῶς τὴν συμφωνηθεῖσαν τιμὴν.

Ὁ κ. Σάββας εἶπε: «Δὲν εἶναι ἔντιμον νὰ λαμβάνῃ τις χρήματα τὰ ὅποια δὲν ἐκέρδιζε, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐνθαρρύνεται ἡ ἐπαιτεία.»

Ὁ ἄνθρωπος ὅστις κατεγίνετο εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν ξύλων εὗρεν ἐπὶ τέλους ἀνυπόφορον νὰ κοπιᾷ ἄνευ οὐδενὸς χρησίου ἀποτελέσματος.

Ἐγένετο πολὺς λόγος ἐν τῷ χωρίῳ, καὶ ὅλος ὁ κόσμος εὗρισκεν ὅτι ἡ ἐργασία δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὴν κίνησιν τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν. Δύναται τις νὰ κοπιᾷ καὶ νὰ καταβάλλῃ πολλοὺς ἀγῶνας καὶ διὰ νὰ παίξῃ, ἀφοῦ ὑπάρχουσι παιγνίδια ἐπιδειξιότητος. Ἡ ἐργασία πρέπει νὰ ἔχῃ πάντοτε ἕνα χρήσιμον σκοπὸν, ὁ ὅποιος εἶναι ἡ παραγωγὴ. Οἱ μὲν παράγουσι, καλλιεργοῦντες τὴν γῆν, συνάζοντες γεωργικὰ προϊόντα ἄλλοι ἐργαζόμενοι τὸν σίδηρον, τὴν ξυλικὴν, τὰ ὑφάσματα καὶ μυρία ἄλλα πράγματα καὶ παράγοντες βιομηχανικὰ προϊόντα ἄλλοι ἐργάζονται μετακομίζοντες ἐμπορεύματα, περιτυλισσοντες καὶ συσκευάζοντες αὐτὰ, ἐπειδὴ δὲ παρῆχουσιν ὑπηρεσίας, πληρόνονται. Πῶς θὰ εἴχαμεν τὸν καφὸν τῆς Βραζιλίας, τὸ πέπερι τῶν

Ἰνδιῶν, τὰς θερμὰς μηλωτὰς τῆς Ῥωσσίας ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἐμπόριον;

Ἄμα ἤλουσεν τὴν ἀνωτέρω διδασκαλίαν τὰ παιδία εἶπον μεταξὺ τῶν: «Καὶ ἡμεῖς ἐργαζόμεθα. Τί παράγομεν;»

— Τί παράγετε; ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος ὅστις ἤκουσε τὴν ἐρώτησιν. Παράγετε τὴν μάθησιν καὶ τὴν σοφίαν ἅτινα θὰ σᾶς καταστήσουν καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ δι' ὧν θὰ κερδίζετε εὐκολώτερον τὰ πρὸς τὸ ζῆν, θὰ ζῆτε ἐντίμως καὶ θὰ ἦσθε χρήσιμοι εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ εἰς τὸν πλησίον σας. Ἐγὼ δὲ ἐργάζομαι διδάσκων σας ὡς ὁ ἱατρὸς ὅταν σᾶς θεραπεύῃ ὑπάρχουσι μάλιστα τέχνη καὶ ἄνθρωποι κατασκευάζοντες ἀντικείμενα διασκεδάσεως, διὰ τὰ ὅποια εὐρίσκονται πολλοὶ ἀγορασταί, διότι ὅπως ὁ ἄνθρωπος ἐργάζεται εἶναι καλὸν νὰ ἔχῃ καὶ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς του.

Ἡ ἐργασία εἶναι μία τῶν ἀναγκῶν.

— Εἶναι ἀληθὲς, ἠρώτησε μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ Παῦλος, ὅτι ἄλλοτε ὁ σίτος ἐφύτρωνε μόνος του καὶ ὅτι δὲν ἦτον ἀνάγκη οὔτε αὐτὸς νὰ σπαρῇ, οὔτε ἡ γῆ νὰ καλλιεργηθῇ;

— Τοῦτο θὰ ἐγίνετο, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος μειδιῶν, τὸν καιρὸν καθ' ὃν ὁ σίτος ἐθερίζετο καὶ μόνος του, ἐπήγαινε μόνος του εἰς τὸν μύλον διὰ νὰ ἀλσθῇ καὶ τέλος ὅταν τὸ ἄλευρον ἐγίνετο ἄρτος χωρὶς νὰ ζυμωθῇ καὶ χωρὶς νὰ ψηθῇ.

— Ὁ λεγόμενος λοιπὸν χρυσοῦς αἰὼν εἶναι παραμύθι; εἶπεν ὁ Παῦλος.

— Βεβαίως.

— Τὰ δένδρα ὅμως φυτρῶνουν μόνον τῶν, εἶπεν ἕν ἄλλο παιδίον.

— Ἀναμφιβόλως, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος, ἀλλ' οἱ καρποὶ τῶν εἶναι μικροὶ καὶ ἀνούσιοι. Διὰ νὰ κάμνουν καλοὺς καρποὺς, τὰ δένδρα πρέπει νὰ ἐμβολιάζωνται, νὰ καθαρίζωνται, πᾶσαι δὲ αὐταὶ αἱ περιποιήσεις ἀπαιτοῦσιν ἐργασίαν.

— Ἐμβολιάζου καὶ τὸ σιτάρι; ἠρώτησεν ὁ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Παύλου.

— Ὅχι, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος, ἀλλὰ καλλιεργοῦσι τὴν γῆν, τὴν παχύνουσι διὰ λιπασμάτων καὶ σπείρουσι τοὺς καλοὺς καὶ ἐκλεκτοὺς κόκκους τοῦ σίτου. Ἀπαιτοῦνται δὲ καὶ ἄλλαι φροντίδες ὅπως οἱ στάχεις γείνωσι μεγάλαι καὶ οἱ κόκκοι χονδροί. Ἐὰν ἡ γῆ δὲν ἐ-

καλλιεργεῖτο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἴσως θὰ παρῆγε μὲν ὀλίγους καχεκτικούς στάχεις, ἀλλ' οὐδέποτε ὅσους ἀναγκαιοῦσι δι' ὅλον τὸν κόσμον.

— Ἐπειτα, παρετήρησεν ὁ Παῦλος, τὰ ἐνδύματα, αἱ οἰκίαι, τὰ βιβλία καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα δὲν θὰ ὑπῆρχον, ἐὰν δὲν κατεσκευάζοντο.

— Ἀληθῶς! ἀπήντησαν ὅλα ὁμοῦ τὰ παιδιά.

— Τὸ βλέπετε, προσέθηκεν ὁ διδάσκαλος, ἡ ἐργασία εἶναι μία τῶν ἀναγκῶν. Ἄνευ τῆς ἐργασίας οὔτε ἡ τροφή θὰ ἦτον ἀρκετὴ, οὔτε τὰ ἐνδύματα, οὔτε μυρία ἄλλα πράγματα, τὰ μὲν χρησιμώτερα τῶν δέ.

Α. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

Ἔπειτα συνέχισα.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

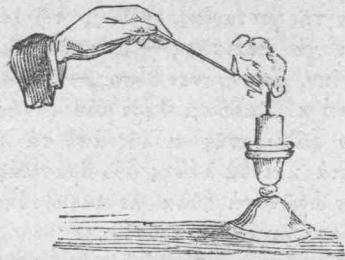
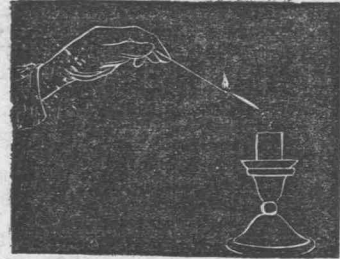
Συνέχεια· ἴδι σελ. 366.

Ἴδου ἄλλη ἐφαρμογὴ τῆς ἰδίας ἀρχῆς. Βλέπετε τοῦτο τὸ βούρλον; Πολλάκις ἀπήντησα παιδάκια εἰς τὸν δρόμον ἔχοντα ἐν τοιοῦτον βούρλον καιόμενον εἰς τὸ στόμα, διὰ νὰ φαίνωνται τάχα ὡς μεγάλοι, καπνίζοντες σιγάρον. Τὸ πρᾶγμα εἶναι εὐκόλον, διότι τὸ ξύλον τοῦτο διαβρέχεται διὰ τῆς τριχώδους δυνάμεως. Ἄν θέσω τὸ τεμάχιον τοῦτο τοῦ βούρλου εἰς πινάκιον περιέχον *καμψίνην* (ἥτις εἶναι οὐσία ἀνάλογος πρὸς τὴν παραφίνην), θὰ ἴδωμεν τὸ ρευστὸν ν' ἀναβῆ εἰς τὸ ξύλον καθὼς τὸ κυανοῦν ἐκείνο νερὸν ἀνέβη εἰς τὸ ἄλας μέχρι τῆς κορυφῆς. Ἐπειδὴ δὲ τὸ καλάμιον τοῦτο ἔχει ἐξωθεν ἐπιφάνειαν μὴ πορώδη, τὸ ρευστὸν δὲν ἤμπορεῖ νὰ διέλθῃ δι' αὐτῆς, καὶ ἐπομένως ἀναβαίνει ἐσωτερικῶς. Ἴδου, ἔφθασεν ἤδη ἕως τὸ ἀνώτατον σημεῖον τοῦ βούρλου. Ὡς βλέπετε, τὸ ἀνάπτω τώρα, καὶ τὸ βούρλον ἐγίνε κηρίον. Τὸ ρευστὸν ἀνέβη διὰ τῆς τριχώδους ἑλξεως τοῦ καλκίου, καθὼς ἀναβαίνει εἰς τὸ βαμβακερὸν φτίλλιον τοῦ κηρίου.

Διατί δὲ ἡ φλόξ δὲν μεταδίδεται εἰς ὅλον τὸ φτίλλιον; Διότι ὅταν φθάσῃ μέχρι τινός, τὴν σβύνει τὸ ἀναλελυμένον ἄλειμμα ἢ ὁ κηρός. Οὗτος εἶναι ὁ μόνος λόγος. Ἠξέυρετε ὅτι ἂν ἀναστρέψητε ἄνω κάτω ἐν κηρίον, ὥστε τὸ ἄλειμμα νὰ ρέσῃ εἰς τὸ φτίλλιον, σβύνεται τὸ κηρίον. Τοῦτο δὲ, διότι ἡ φλόξ δὲν ἐπρόφρασε νὰ θερμάνῃ τὴν καύσιμον ὕλην εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ ἤμπορῃ ν' ἀνάψῃ, ὡς τοῦτο γίνεται ὅτε τὸ ἄλειμμα φθάνῃ εἰς τὸ φτίλλιον κατὰ μικρὰς ποσότητος μόνον, αἵτινες θερμάνθησαν.

Καὶ εἰς ἄλλο τι πρέπει νὰ ἐλκύσω τὴν προσοχήν σας ὡς πρὸς τὰ κηρία, τὴν πησιμότητα τῆς καυσίμου ὕλης. Διὰ νὰ μ' ἐνοήσητε, θὰ κάμω ἐν μικρὸν καὶ ὠραῖον πείραμα, ὠραῖον, ἂν καὶ εἶναι κοινότατον. Ἄν ἐπιτηδείως φουτήσητε διὰ

νὰ σβύσητε ἐν κηρίον, θὰ ἴδῃτε νὰ ὑψωθῇ μικρότατον σύννεφον ἀτμοῦ. Βεβαίως πολλάκις ἠσθάνθητε τὴν ὄσμήν τοῦ ἀτμοῦ κηρίου ὅταν σβεσθῇ, ὄσμήν πολὺ δυσάρεστον. Ὡς ὅμως σὰς ἔλεγον, ἂν τὸ σβύσητε ἐπιτηδείως, θὰ παρατηρήσετε εὐκόλως τὸν ἀτμὸν ὅστις εἶναι αὐτὴ ἡ στερεὰ οὐσία τοῦ ἀλείμματος μεταμορφωθείσα.

Σχ. 8.

Ἴδου, σβύνω ἐν ἐκ τῶν κηρίων τούτων, προσέχων νὰ μὴ ταράξω τὸν πέριξ ἀέρα. Πρὸς τοῦτο φουτῶ ἡσύχως καὶ διαρκῶς. Ἐγίνε! Τώρα ἂν ἀνάψω ἐν ἔναυσμα εἰς δύο ἢ τριῶν δακτύλων ἀπόσασιν ἀπὸ τοῦ φτίλλιου, θὰ ἴδῃτε μίαν γραμμὴν φλογός, ἥτις διέρχεται τὸν ἀέρα, φθάνει εἰς τὸ κηρίον καὶ τὸ ἀνάπτει. Πρέπει ὅμως νὰ μὴ βραδύνω, διότι ἂν ψυχρανθῇ ὁ ἀτμὸς, γίνεται πάλιν σῶμα ὑγρὸν ἢ στερεὸν, ἢ τὸ ρεῦμα τῆς καυσίμου ὕλης ἀλλάσσει διεύθυνσιν.

Ἄς ἔλθωμεν ἤδη εἰς τῆς φλογός τὸ σχῆμα· διότι σπουδαῖον εἶναι νὰ γνωρίσωμεν τίνα μεταβολὴν ἔλαβεν ἡ ὕλη τοῦ κηρίου εἰς τὴν κορυφὴν τῆς θρυαλλίδος, ὅπου δίδει τόσον ἐξάισιον λάμπειν. Λάμπουσι καὶ ὁ χρυσοὺς καὶ ὁ ἄργυρος, καὶ οἱ ἀδάμαντες καὶ οἱ σμάραγδοι. Ἀλλὰ κἀνεὸς πρᾶγματός ἢ λάμπει δὲν εἶναι ἴση πρὸς τὴν τῆς φλογός. Ποῖος ἀδάμας δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς αὐτήν; ἢ πῶς ἄλλως λάμπει ὁ ἀδάμας τὴν νύκτα, παρὰ ἀντανακλῶν τὰς ἀκτῖνας ὑπὸ τῶν ὁποίων φωτίζεται; Ἡ φλόξ ὅμως λάμπει ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκότους· καὶ ἐν ᾧ τὸ φῶς τοῦ ἀδάμαντος παύει ἂν δὲν λάβῃ ἐλεμμοσύνην ξένου φωτός, τὸ κηρίον λάμπει ἀφ' ἑαυτοῦ, δι' ἑαυτὸ, καὶ δι' ἐκείνους οἵτινες παρεσκεύασαν τὴν ὕλην του. Ἄς σπουδάσωμεν τώρα ὀλίγον τὸ σχῆμα τῆς φλογός, ὡς τὴν βλέπομεν ὑπ' αὐτὸ τὸ ὑάλιον, ὅπου ὀλίγον κινεῖται, δίδει δὲ ἴσον καὶ ὁμαλὸν φῶς, καὶ προυνισάζεται ὡς